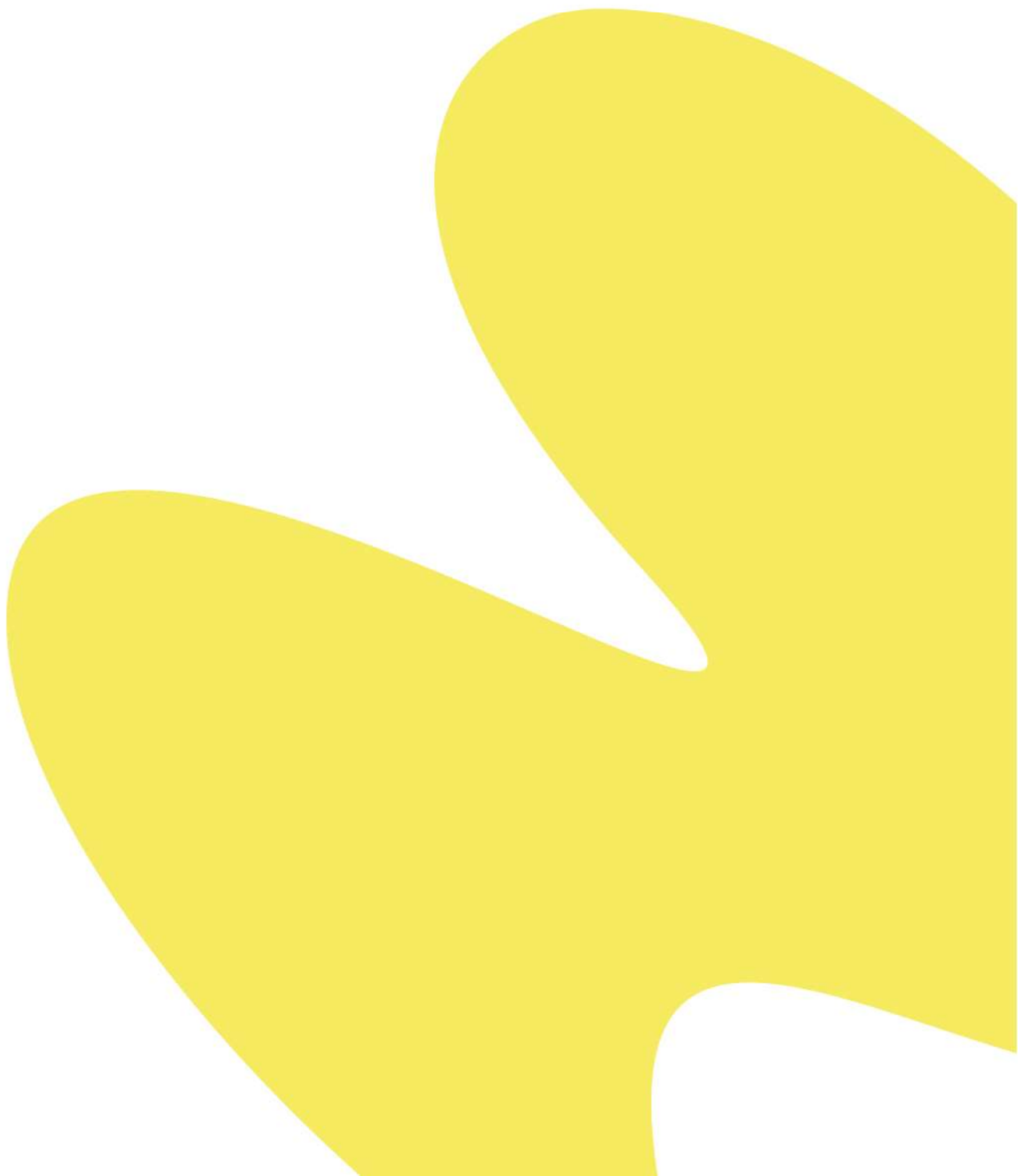

KUOPIO

Yhteisöllisen opiskeluhuollon toimijoiden roolit

Sisällys

Yhteisöllisen opiskeluhuollon toimijoiden roolit	0
Johdanto	2
Oppilas / opiskelija	3
Huoltaja	4
Opettaja	5
Rehtori	6
Erityisopettaja	7
Opinto-ohjaaja	8
Terveystenhoitaja	9
Lääkäri	10
Kuraattori	11
Psykologi	12
Nuorisotyö	13
Muu toimija	14

Johdanto

Kuopion kaupungin yhteisöllisen opiskeluhuollon toimijoiden roolit avattiin yhdessä perusopetuksen, lukiokoulutuksen, hyvinvointialueen ja nuorisopalveluiden toimijoiden kanssa Yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämishankkeessa 2023-2025. Kuvaukset ovat kaupunkitasoisia. Tämä työkalu on tehty koulukohtaiseen työskentelyyn.

- Roolit -työkalu on tarkoitettu koulun sisäisen työnjaon selkeyttämiseksi ja sitä työstetään koulun yhteisöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä.
 - Yhteisen keskustelun pohjalta kirjataan realistinen kuvaus jokaisen toimijan käytännön teoista.
 - Koulukohtaiset kuvaukset tehdään lukuvuosittain ja tämä työskentely aikataulutetaan opiskeluhuollon vuosikelloon.
 - Tavoitteena on lisätä sujuvaa yhteistyötä ja vähentää päällekkäistä työtä. Kuvauksia voidaan hyödyntää myös henkilöstön perehdytyksessä.
 - On hyvä tiedottaa henkilöstöä sekä opiskeluhuollon vuosikellosta että rooleista.
-

Oppilas / opiskelija

<i>Rooli yhteisöllisessä opiskeluhuoltotyössä</i>	Jokaisella oppilaalla ja opiskelijalla on mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua yhteisöllisen opiskeluhuollon toimintaan matalalla kynnyksellä. He tuovat opiskeluhuoltotyöhön ja opiskeluhuoltoryhmään arvokasta tietoa, koska heidän kokemuksensa ovat erilaisia kuin aikuisten. Tiedottamisvastuu siitä, miten ja mihin he voivat vaikuttaa, on koulun aikuisilla. Oppilaat ja opiskelijat ovat opiskeluhuoltoryhmän itseoikeutettuja, pysyviä jäseniä ja mukana suunnittelemassa, toteuttamassa, arvioimassa ja kehittämässä opiskeluhuoltoa. Opiskeluhuoltoryhmän kokoukseen osallistuminen tarjoaa oppilaille ja opiskelijoille mahdollisuuden vaikuttaa ja oppia. Oppilaita ja opiskelijoita kutsutaan opiskeluhuoltoryhmään riittävä määrä. Heidän jäsenyytensä ryhmässä voi olla edustuksellista, jolloin esimerkiksi oppilas-, opiskelijakunta osoittaa sinne edustajansa. Jos opiskeluhuoltoryhmässä käsitellään kiusaamiseen liittyvää teemaa, voidaan tapaamiseen kutsua tukioppilaita, verso-oppilaita tai tutoropiskelijoita, tai jos käsittelyssä on välituntiasiat, voidaan tapaamiseen kutsua välkkäritoimijoita jne.
<i>Koulukohtaisen yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön teot</i>	Oppilasjäsenet valitaan oppilaskunnan hallituksen edustajista (6.lk oppilaat). Samat jäsenet edustavat kokouksissa koko lukuvuoden ajan. Oppilaat tuovat kokouksiin terveisiä oppilaskunnasta.

Huoltaja

Rooli yhteisöllisessä opiskelu-huoltotyössä

Huoltajien rooli yhteisöllisessä opiskeluhoitotyössä on tärkeä erityisesti hyvinvoinnin, terveellisuuden, turvallisuuden ja yhteisöllisen toiminnan vahvistamisessa. He seuraavat lastensa koulunkäyntiä kodin näkökulmasta ja havaitsevat asioita, joita koulun sisällä ei välttämättä huomata. Huoltajat tuntevat lastensa elinympäristön ja siihen liittyvät haasteet, jotka heijastuvat kouluun. Tätä tietoa ja kokemuksia kannattaa hyödyntää.

Huoltajien edustajia voi kutsua mukaan opiskeluhoitotyöhön avoimella, kaikille huoltajille suunnatulla kutsulla. Heidän osallisuutensa opiskeluhoitoryhmässä voi olla myös edustuksellista ja toteutua koulun vanhempainyhdistyksen tai vastaavan kautta. Opiskeluhoitoryhmän lisäksi on tärkeää saada huoltajia mukaan hyvinvointia vahvistavaan toimintaan. Tiedottamisvastuu siitä, miten ja mihin he voivat vaikuttaa, on koulun henkilöstöllä.

Koulukohtaisen yhteisöllisen opiskeluhoitotyön teot

Vanhempainyhdistyksen edustaja kokouksiin (voi olla vaihtuva). Kaikki huoltajat ovat tervetulleita. Elokuun tiedotteessa informoidaan yhteisöllisen opiskeluhoitotyön toimintatavoista.

Opettaja

(luokanopettaja, aineenopettaja, luokanohjaaja, ryhmänohjaaja)

*Rooli yhteisöllisessä opiskelu-
huoltotyössä*

Opettaja huolehtii koulun oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin, oppimisen sekä fyysisen että psykologisen turvallisuuden toteutumisesta yhdessä koulun muiden toimijoiden kanssa. Opettaja huolehtii luokkansa tai ryhmänsä hyvinvoinnista ja turvallisuudesta osana opetustyötä. Hän seuraa oppilaiden ja opiskelijoiden oppimista ja hyvinvointia sekä havainnoi ryhmän työskentelyä ja siinä tapahtuvia muutoksia. Hän on avaintoimija poissaolojen ja tuen tarpeen varhaisessa tunnistamisessa, tuen tarjoamisessa sekä muiden toimijoiden yhteistyöhön kutsumisessa.

Opettaja tekee ennaltaehkäisevää työtä, oppituntien sisällä tapahtuvaa ryhmäytystä sekä tunne-, vuorovaikutus- ja turvataitotyöskentelyä. Opettaja työskentelee oppilas- ja opiskelijakuntien hallitusten sekä muiden koulun osallisuusryhmien kanssa oppilaiden ja opiskelijoiden oman äänen kuuluville saamiseksi.

Jos yhteisöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä käsitellään yksittäisen luokan tai ryhmän yleistä hyvinvointitilannetta, voidaan opiskeluhuoltoryhmää täydentää kyseisen luokan tai ryhmän opettajalla. Opettaja on mukana ohjaamansa osallisuusryhmän työskennellessä yhteisöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä.

*Koulukohtaisen yhteisöllisen
opiskeluhuolto-
työn teot*

Oppilaskunnan ohjaavat opettajat osallistuvat kokouksiin. Opettajat tuovat terveisiä oppilaskunnalta ja vievät yhdessä keskusteltuja asioita ja tehtäviä oppilaskunnan hallitukselle.

Rehtori

Rooli yhteisöllisessä opiskelu-huoltotyössä

Rehtori huolehtii koulun oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin, oppimisen sekä fyysisen että psykologisen turvallisuuden toteutumisesta yhdessä koulun muiden toimijoiden kanssa. Rehtori toimii koulunsa opiskeluhuoltotyön johtajana ja puheenjohtajana yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän kokoontuessa. Hän on tietoinen ilmiöistä ja huolehtii siitä, että niihin paneudutaan. Tehtävänä on organisoida toimintaa sekä luoda mahdollisuudet ryhmän toiminnalle. Rehtori jakaa työtehtäviä asiantuntijoille, jotta tavoitteellinen työskentely on mahdollista. Tavoitteena on mahdollistaa, kannustaa ja luottaa oman koulun yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön toimijoihin. Rehtori huolehtii toiminnan kehittämisestä, suunnittelusta, toteutuksesta, seuraamisesta sekä arvioinnin toteutumisesta yhdessä yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän kanssa. Rehtori tiedottaa yhteisöllisestä opiskeluhuoltotyöstä.

Rehtori huolehtii siitä, että oppilas- ja opiskelijakuntien hallitus sekä muut koulun osallisuusryhmät toimivat. Hän huolehtii, että oppilaiden ja opiskelijoiden ääni saadaan kuuluville.

Rehtori kuuluu koulunsa kriisiryhmään, osallistuu koulunsa kriisityön suunnitteluun ja toteutukseen sekä johtaa koulunsa kriisityötä.

Koulukohtaisen yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön teot

Rehtori kutsuu koolle, laatii ja lähettää asialistan hyvissä ajoin. Rehtori toimii kokouksissa puheenjohtajana.

Erityisopettaja

Rooli yhteisöllisessä opiskelu-huoltotyössä

Erityisopettaja huolehtii koulun oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin, oppimisen sekä fyysisen että psykologisen turvallisuuden toteutumisesta yhdessä koulun muiden toimijoiden kanssa. Erityisopettaja havainnoi koulussa esiin nousevia ajankohtaisia ilmiöitä ja reagoi niihin yhteistyössä tarvittavien koulun sisäisten ja ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Erityisopettaja kartoittaa oppilaiden ja opiskelijoiden sekä ryhmän tuen tarpeita säännöllisesti ja pyrkii omalla toiminnallaan olemaan arjen tuki oppilaille ja opiskelijoille sekä opettajille. Konsultointi kuuluu olennaisesti erityisopettajan työnkuvaan. Erityisopettaja on avainasemassa oppilaiden ja opiskelijoiden sekä huoltajien kohtaamisessa.

Erityisopettaja työskentelee oppilas- ja opiskelijakuntien hallitusten sekä muiden koulun osallisuusryhmien kanssa oppilaiden ja opiskelijoiden oman äänen kuuluville saamiseksi.

Erityisopettaja kuuluu koulunsa yhteisölliseen opiskeluhuoltoryhmään sekä osallistuu yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön kehittämiseen, suunnitteluun, toteutukseen, seuraamiseen ja arviointiin. Hän vie tärkeää tietoa oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnista sekä haasteista yhteisölliseen opiskeluhuoltoryhmään. Tällä tiedolla tuetaan oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointia ja kouluun kiinnittymistä.

Erityisopettaja kuuluu koulunsa kriisiryhmään sekä osallistuu koulunsa kriisityön suunnitteluun ja toteutukseen.

Koulukohtaisen yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön teot

Erityisopettajat osallistuvat kokouksiin ja toimivat vuorollaan kokouksen sihteerinä. Kokouksen jälkeen erityisopettaja huolehtii kokousmuistion Peda.netiin.

Opinto-ohjaaja

Rooli yhteisöllisessä opiskelu-huoltotyössä

Opinto-ohjaaja huolehtii koulun oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin, oppimisen sekä fyysisen että psykologisen turvallisuuden toteutumisesta yhdessä koulun muiden toimijoiden kanssa. Opinto-ohjaaja vahvistaa oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuutta ja on avainasemassa oppilaiden ja opiskelijoiden kohtaamisessa. Hän seuraa ja varmistaa oppilaan ja opiskelijan opintojen sujumista ja etenemistä yhdessä koulun muiden toimijoiden, kuten opettajien kanssa. Opinto-ohjaaja tekee yhteistyötä sidosryhmien kanssa, kuten opiskeluhuoltoryhmä, huoltajat, koulun ulkopuoliset tahot sekä nivelvaiheen yhteistyötahot.

Opinto-ohjaaja työskentelee oppilas- ja opiskelijakuntien hallitusten sekä muiden koulun osallisuusryhmien kanssa oppilaiden ja opiskelijoiden oman äänen kuuluville saamiseksi.

Opinto-ohjaaja kuuluu koulunsa yhteisölliseen opiskeluhuoltoryhmään sekä osallistuu yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön kehittämiseen, suunnitteluun, toteutukseen, seuraamiseen ja arviointiin. Hän välittää oppilailta, opiskelijoilta ja opettajilta saamaansa tietoa yleisellä tasolla opiskeluhuoltoryhmään.

Opinto-ohjaaja kuuluu koulunsa kriisiryhmään sekä osallistuu koulunsa kriisityön suunnitteluun ja toteutukseen.

Koulukohtaisen yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön teot

Ei ole.

Terveydenhoitaja

Rooli yhteisöllisessä opiskelu-huoltotyössä

Terveydenhoitaja huolehtii koulun oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin, oppimisen sekä fyysisen että psykologisen turvallisuuden toteutumisesta yhdessä koulun muiden toimijoiden kanssa. Terveydenhoitaja on kokonaisterveyden ja hyvinvoinnin edistämisen sekä lasten ja nuorten kasvun ja kehityksen asiantuntija. Hänen tehtäviinsä kuuluu opiskeluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta.

Terveydenhoitaja kuuluu koulunsa yhteisölliseen opiskeluhuoltoryhmään sekä osallistuu yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön kehittämiseen, suunnitteluun, toteutukseen, seuraamiseen ja arviointiin. Hänellä on laaja näkemys oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnista. Opiskelukyvyn tukeminen sekä varhainen tuen tarpeen tunnistaminen monialaisessa yhteistyössä kuuluu koulu- ja opiskeluterveydenhuollon perustehtäviin. Yksilökohtaisista tapaamisista ja tarkastuksista muodostuu kokonaiskuva yhteisön tilanteesta, minkä kautta koko kouluyhteisön terveyden ja hyvinvointiin liittyvien ilmiöiden esille tuominen mahdollistuu.

Terveydenhoitaja edistää kouluyhteisön hyvinvointia osallistumalla esimerkiksi koulun yhteisölliseen toimintaan, tapahtumiin, teemapäiviin ja oppitunteihin. Hän työskentelee oppilas- ja opiskelijakuntien hallitusten sekä muiden koulun osallisuusryhmien kanssa oppilaiden ja opiskelijoiden oman äänen kuuluville saamiseksi.

Terveydenhoitaja kuuluu koulunsa kriisir ryhmään sekä osallistuu koulunsa kriisityön suunnitteluun ja toteutukseen.

Koulukohtaisen yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön teot

Terveydenhoitaja esittelee mm. kouluterveyskyselyiden ja terveystarkastusten tuloksia. Lisäksi hän nostaa tarvittaessa esiin ajankohtaisia aiheita.

Lääkäri

Rooli yhteisöllisessä opiskelu-huoltotyössä

Koululääkäri on lasten ja nuorten fyysisen ja psyykkisen kasvun ja kehityksen sekä niiden pulmien lääketieteellinen asiantuntija. Hän tapaa laajoissa terveystarkastuksissa kaikki 1., 5. ja 8. luokkien oppilaat ja heidän vanhempansa. Lisäksi lukion ensimmäisen opintovuoden terveystarkastus. Lääkäri tarkastelee kouluyhteisön ja -ympäristön ilmiöitä fyysisen ja psyykkisen terveyden sekä turvallisuuden ja erilaisten riskien näkökulmista.

Koulukohtaisen yhteisöllisen opiskeluhoito-työn teot

Ei osallistu yhteisiin kokouksiin.

Kuraattori

Rooli yhteisöllisessä opiskelu-huoltotyössä

Kuraattori huolehtii koulun oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin, oppimisen sekä fyysisen että psykologisen turvallisuuden toteutumisesta yhdessä koulun muiden toimijoiden kanssa. Kuraattori toimii sosiaalialan asiantuntijana koulun arjessa. Pääpaino on ennaltaehkäisevässä työssä sekä jo syntyneisiin ilmiöihin tarttumisessa. Kuraattorin asiantuntijuutta hyödynnetään tarvelähtöisesti ja monipuolisesti luokkatasoisessa työssä. Hän on mukana sosiaalisten suhteiden ja vuorovaikutustaitojen tukemisessa luokka- ja ryhmätyöskentelyssä.

Kuraattori tekee yhteistyötä erilaisten koululle jalkautuvien toimijoiden kanssa. Hän osallistuu koulun tapahtumiin, huoltajieniltoihin, teemapäiviin, ryhmätykseen ja teematuntien pitoon sekä esittelee kuraattoripalveluita oppilas- ja opiskelija-, huoltaja-, henkilöstö- ja yhteistyötahoille. Hän työskentelee oppilas- ja opiskelijakuntien hallitusten sekä muiden koulun osallisuusryhmien kanssa oppilaiden ja opiskelijoiden oman äänen kuuluville saamiseksi.

Kuraattori kuuluu koulunsa yhteisölliseen opiskeluhuoltoryhmään sekä osallistuu yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön kehittämiseen, suunnitteluun, toteutukseen, seuraamiseen ja arviointiin.

Kuraattori kuuluu koulunsa kriisiryhmään sekä osallistuu koulunsa kriisityön suunnitteluun ja toteutukseen.

Koulukohtaisen yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön teot

Koulukuraattori osallistuu Rajalan työrauhamallin toteutukseen yhteistyössä opettajien kanssa. Lisäksi tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelua oppilasryhmien kanssa.

Tällä hetkellä Rajalan koululla työskentelee konsultoiva koulukuraattori yhden päivän joka toinen perjantai.

Psykologi

Rooli yhteisöllisessä opiskelu-huoltotyössä

Psykologi huolehtii koulun oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin, oppimisen sekä fyysisen että psykologisen turvallisuuden toteutumisesta yhdessä koulun muiden toimijoiden kanssa. Psykologin keskeinen tehtävä on psykologisen asiantuntijuuden tuominen kouluyhteisöön. Tärkeää on matalan kynnyksen konsultatiivisen tuen tarjoaminen erityisesti psyykkisen hyvinvoinnin, oppimisen sekä kasvun ja kehityksen tukemisen kysymyksissä.

Pääpaino on ennaltaehkäisevässä työssä sekä varhaisessa tarttumisessa jo syntyneisiin ilmiöihin. Työtapoja konsultaation lisäksi ovat mm. tarpeenmukaiset luokka- tai ryhmätason työskentelyt sekä psykoedukaatiivisten sisältöjen tuominen oppilasryhmien oppitunneille tai teemapäiviin, huoltajieniltoihin sekä opettajien kokouksiin. Psykologi tekee yhteistyötä erilaisten koululle jalkautuvien toimijoiden kanssa. Hän työskentelee oppilas- ja opiskelijakuntien hallitusten sekä muiden koulun osallisuusryhmien kanssa oppilaiden ja opiskelijoiden oman äänen kuuluville saamiseksi.

Psykologi kuuluu koulunsa yhteisölliseen opiskeluhuoltoryhmään sekä osallistuu yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön kehittämiseen, suunnitteluun, toteutukseen, seuraamiseen ja arviointiin.

Psykologi kuuluu koulunsa kriisiryhmään sekä osallistuu koulunsa kriisityön suunnitteluun ja toteutukseen.

Koulukohtaisen yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön teot

Koulupsykologi osallistuu yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän kokouksiin. Koulupsykologi tukee oppilaiden kouluun kiinnittymistä ja hyvinvointia.

Nuorisotyö

*Rooli yhteisöllisessä opiskelu-
huoltotyössä*

Nuorisotyön tavoitteena on tarjota koulussa nuorille kiireetön aikuinen, jolla on aikaa kohdata, kuunnella ja kannustaa oppilaita. Nuorisotyö koulussa on nuoren kokonaisvaltaista kohtaamista nuoren ehdoilla.

Nuorisotyötä tehdään kouluilla kahden tasoisesti. Osalla yläkouluja on omat koulunuorisotyöntekijät, joiden koko työaika on sen koulun nuorten käytettävissä. Koulunuorisotyöntekijä tekee yhteistyötä opettajien, opiskeluhoollon ja muun henkilöstön kanssa. Koulunuorisotyöntekijä kuuluu koulunsa yhteisölliseen opiskeluhoolloryhmään. Alueen nuorisonohjaaja tai etsivä nuorisotyöntekijä käy säännöllisesti koululla tai oppilaitoksessa esimerkiksi välituntitoiminnoissa tai erillisissä ryhmätyksissä. Säännöllinen toiminta lähikouluilla sekä yhteisölliseen opiskeluhoolloryhmään kuulumisen sisältyy myös alueellisen nuorisotyön toimenkuvaan.

Kaikilla lapsilla ja nuorilla tulisi olla mahdollisuus osallistua kouluilla sekä vapaa-ajalla järjestettävään alueelliseen nuorisotyöhön. Nuorisotyöntekijä mahdollistaa sujuvan yhteistyön nuorisotyön (vapaa-ajantoinnin) ja koulumaailman välillä. Nuorisotyö on nuorten asioita koskevaa vaikuttamistyötä ja nuorten etujen valvomista. Yhteisöllisissä opiskeluhoolloryhmissä nuorisotyö tuo näitä asioita esille.

Nuorisotyöntekijät tekevät myös tehostettua nuorisotyötä. Sillä tarkoitetaan aikuisen läsnäolon ja saavutettavuuden vahvistamista nuorta koskevissa kriisitilanteissa ja sen jälkeisessä nuorisotyössä. Tehostettua nuorisotyötä tehdään kouluympäristössä tarvittaessa.

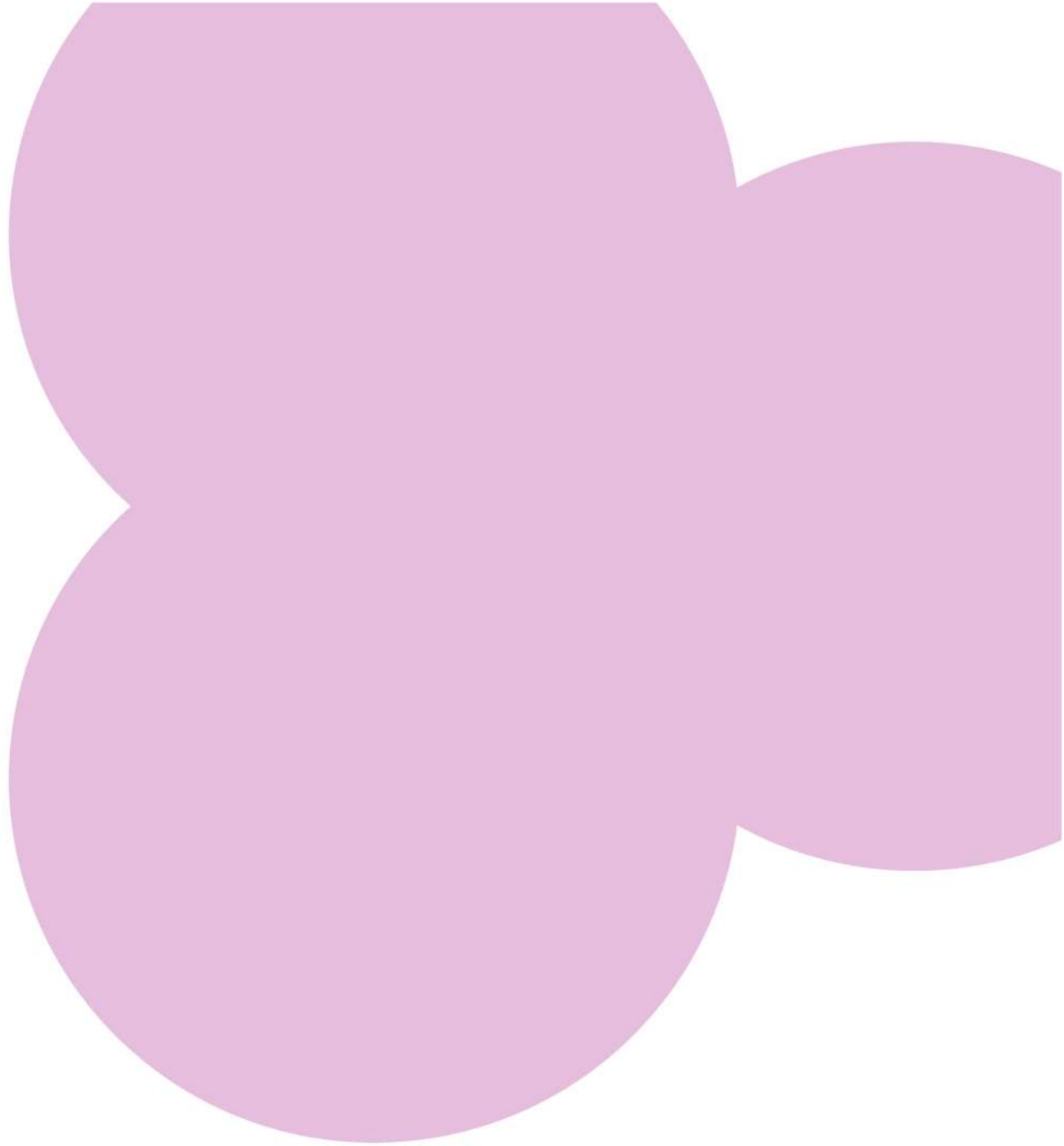
*Koulukohtaisen yhteisöllisen
opiskeluhoollotyön teot*

Ei osallistu.

Muu toimija

(esim. koulunkäynninohjaaja, tunne- ja turvataitovastaava, vaka)

<i>Rooli yhteisöllisessä opiskelu-huoltotyössä</i>	1.Esiopetuksen edustus / Puijonlaakson päiväkoti 2. Puijonlaakson seurakunta 3. Puijonlaakson kirjasto
<i>Koulukohtaisen yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön teot</i>	1.Esiopetuksen edustus on mukana kokouksissa. Terveiset kulkevat molempiin suuntiin. 2. Seurakunnalta osallistutaan kokouksiin. Lisäksi seurakunta on ollut aktiivisesti mukana järjestämässä ryhmäytymistuokoita (tunne- ja vuorovaikutustaidot) sekä seurakunnan muuta ohjelmaa. 3. Kirjaston edustus yhteisissä kokouksissa. Tiivistä yhteistyötä luokkien kanssa. Kirjasto toimii myös oppilaiden ajanviettopaikkana koulupäivien jälkeen. Kirjasto tukee koulun kasvatustyötä.

KUOPIO.

www.kuopio.fi